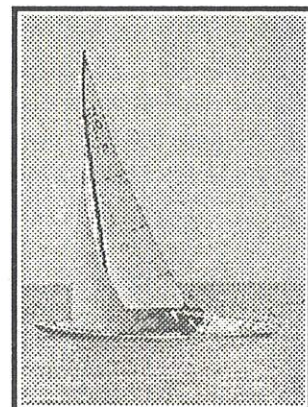
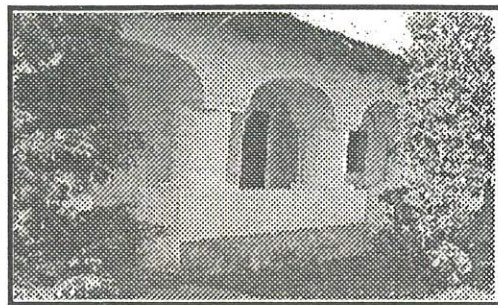
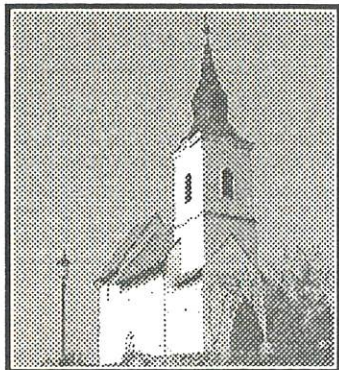

ZÁNKAI

Az
Önkormányzat,
a Közéleti Klub,
és a Zánkai Üdülőgazdák Egyesületének
Lapja

Hírmondó

MEGHÍVÓ

MINDENKIT SZERETETTEL MEGHIVUNK

1995. március 15-én 16 órakor
a Művelődési Házba,

" AZ 1848 - 49-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC "

emlékére rendezett műsorra.

Ünnepi beszédet mond:

PÉRINGER MIKLÓS

Önkormányzati képviselő

Műsorban szerepelnek:

**AZ ÓVODÁSOK, AZ ISKOLÁSOK IRODALMI SZINPADA,
A MŰVELŐDÉSI HÁZ MŰKEDVELŐ DALÁRDÁJA.**

Az ünnepség után koszorúzás a zánkai temetőben.

Szabadságban élni..

Szolgáljátok a szabadságot!

Midőn valaki idegen azt kérdi tőletek: miféle állapotban éltek? ne azt feleljétek: én ilyen állapotban élek, amaz olyan állapotban él, hanem azt feleljétek: mi mindnyájan szabadságban élünk! És akkor meg fognak titeket ismerni és kalapot fognak néktek emelni.

Mert a ti életeteknek a szabadság olyan, mint a hálnak a víz, madárnak a levegő, vadnak a rengeteg.

Legyetek inkább halni készek véle, mint élni nélküle.

Midőn mindeneteket fölálodozátok érte és a szabadságot megnyerétek, nem vesztétek semmit, hanem nyertétek mindent.

A szabadság ára nagy, nektek nincs annyi javatok, hogy képesek volnátok azt megvenni. Legyetek azonban képesek vele élni.

Midőn harczoltok, mondjátok: mi a szabadságért harczolunk! és meg lesznek áldva a ti fegyvereitek.

Midőn imádkoztok, mondjátok: mi a szabadságért imádkozunk s meg lesznek hallva a ti szavaitok.

Vannak sokan, a kik nyugalomért, pénzért, kitüntetésekért eladják a magok szabadságát.

Pedig a szabadság a népek nyugalma, gazdagsága és kitüntetése.

A szabadság véghetetlen, minél több részre van osztva, minél többen bírják azt, annál hatalmasabb, és minél hatalmasabb, annál jótékonyabb, mert ő a maga hatalmával soha vissza nem él.

Szolgáljátok a szabadságot, hogy urai lehessetek önmagatoknak!

Bozay Pál
1829-1852

K Ö S Z Ö N E T !

Köszönetet mondunk iskolánk tanulóinak,

Klepeisz Timeának

és

Osváth Csillának

*a január 9.-i Bozay emlékestén nyújtott
szép teljesítményükért.*

Bizunk további lelkes közreműködésükben!

Közéleti Klub

Megkérdeztük általános iskolánk tanulóitól:

Mit jelent nekem március 15.?

Számomra március 15-e a szabadságot jelenti, és azokat az ifjakat, akik utolsó csepp vérükig is harcoltak a hazájukért.

Minden évben március 15-én az emberek kokárdát tűznek ki, ami a magyarság függetlenségét és a szabadságot jelképezi, amely sajnos nem sokáig tartott, de mégis fellélegzett a nép. A harc előtt született Petőfi Sándor verse, Nemzeti dal címmel. Leirom azt a pár sort, amely szerintem a legfontosabb:

" Rabok legyünk, vagy szabadok?

Ez a kérdés, válasszatok!

A magyarok istenére

Esküszünk,

Esküszünk, hogy rabok tovább

Nem leszünk!"

A hazáért dolgozni és a nyelvünket becsülni kell, mert ez az egyik legdrágább kincsünk.

Szabó Dóra
4. osztály

Számomra - és remélem nemcsak számomra - március 15-e egy csodálatos ünnep. A szabadság utáni vágy kirobbanásának, az élet jobbátételének, a gondolat szabad kinyilatkoztatásának nemzeti ünnepe.

Ezen a napon emlékezünk a márciusi ifjakra, a félelmet nem ismerő pesti polgárokra, egyetemistákra, s mindenkire, aki névtelen maradt, de rajta is múlt a '48. március 15-i pesti győzelem.

Reményt adtak a jövő nemzedékének, reményt, hogy a szabadság kivívható! Azóta is belőlük táplálkozunk, rájuk vagyunk büszkéek, ha valahol megemlékeznek '48-ról. Persze ezzel az egy nappal nem vítették ki az egész ország szabadságát. Harcolni, küzdeni, meghalni kellett érte, és mégsem sikerült.

De nem rajtuk mulott! Ők mindent megtettek! Szemrehányást a jövő nemzedéktől nem kaptak és nem is fognak soha! Rájuk - a márciusi ifjakra, a névtelen hősökre - akik értünk a mi szabadságunkért estek el a csatamezőkön, rájuk emlékezünk március 15-én. Méltán nemzeti hőseink. Emlékezzünk büszkén rájuk!

Osváth Csilla
7. osztály

Március 15-e ünnep. Ünnepi tisztelet a hazáért harcolóknak, a szabadságért szenvedőknek.

Manapság a hazaszeretet nem egyenlő a múlt századbelivel. A XIX. sz. hazafiai mindent megtettek, harcoltak, kivítették jogaikat, az életüket áldozták a jövő boldogságáért, függetlenségéért. Ma már csak emlékezünk az ilyen szép, bár nehéz napokra. Nem tudom, hogy a XXI. századbeli ifjúság hogyan fog emlékezni mindezekre, de nagyon szép lenne, ha ez az ünnep örökre megmaradna.

Németh Krisztina
8. osztály

Az 1848-49. évi szabadságharc helytörténeti vonatkozásai

Az 1848 március 15-i győzedelmes forradalom első eredményei vidéken az új közigazgatás létrehozásában jelentkeztek. Zala vármegye /ahova akkoriban Zánka tartozott/ új vezetése 6 főbírói járásra osztotta a megyét. A tapolcai járás főbírája Varga Lajos, szolgabírák pedig Győrffy János, Bárány András és Diskaz Lajos lettek /utóbbi hárman a Káli-medence szülöttei/.

A forradalmi események Pest-Budán zajlottak, az úrbéres Zánka viszonyaiban gyökeres fordulatot ekkor még nem jelentettek. A jobbágy felszabadításról hozott országgyűlési határozat nem változtatta meg a termőföld művelésének szokásos ritmusát, de a zánkaiak szívébe elhozta az ujjongás, jobb jövő reménye, a felszabadultság felemelő érzését.

Jellasich horváth bán nyáron megindult támadása délről elsősorban Zala vármegyét veszélyeztette. A kormány Csány Lászlót, Zala szülöttét nevezte ki kormánybiztossá és megbízta a védelem szervezésével. Csány nehéz helyzetben volt, szinte a semmiből kellett előteremtenie a szükséges véderőt, amikor a járási vezetők közül többen is vonakodtak megtenni a szükséges lépéseket. Így volt ez Varga Lajos tapolcai főszolgabíró esetében is, akit Csány augusztusban levélben figyelmeztetett, hogy a haza érdekei fontosabbak a személyes érdekeknél, és ezekben a nehéz időkben a haza érdekeit kell mindenképp elé helyezni. Csány itt arra utalt, ami akkor már szinte köztudott volt, hogy a tapolcai járás főbírája "alattomos schwartzgelb volt, aki inkább a németet szerette volna elősegélni, a szabadság és a haza ügyében csak kénytelen-kelletlen munkált közre" - ahogyan azt Novák Mihály történész írta róla a századfordulón megjelent könyvében.

Pedig ekkor már nagyon veszélyessé vált a helyzet. Jellasich feldúlta a Muraközt, megszállta Kanizsát és seregeit ott összpontosította. Megdőbönt az egész ország. Batthyány miniszterelnök szeptember 13-án szózatot intézett a dunántúli megyékhez, városokhoz. E felhívásban első helyen szólította fel Zala megyét "a haza szent szeretetére emlékeztetve... azonnali tömeges felkelést rendelni... a felbőszült ellenség visszaverésére."

Szeptember 17-én Csány ismételt levelet intézett a tapolcai főszolgabíróhoz, amelyben felhívja, hogy a szükséges csapatokat a "haza és nemzetiségünk megmentésére a leggyakorlottabb nemzetőrökből kiállítani legszebb feladatának tartsa." Egyidejűleg az országgyűlés olyan határozatot hozott, hogy a megye minden 127 lélek után 2 honvédet állítson ki. Varga főszolgabíró most már intézkedett - a falvakban meghúzták a vészharangot, fegyverre szólították a népfelkelőket, beindították a sorozásokat. Zánka lélekszáma ekkoriban 560 körül volt /Fényes Elek felmérése szerint 364 református, 130 evangélikus, 53 katolikus és 16 zsidó vallású lakossal számolhatunk/; ez azt jelentette, hogy legalább 8 honvédet kellett kiállítania, amit - hazafias kötelességének eleget téve - a falu teljesített is.

Szeptember 19-én Csány László az összegyűlt sereggel Tapolcáról Nagyvázszyonon át Székesfehérvár irányába vonult, majd csatlakozott a pákozdi domboknál táborozó Móga János altábornagy dunántúli seregéhez. A zánkaiak is ott voltak a Jellasich megfutamodását eredményező pákozdi ütközetben.

A szabadságharc viszontagságait, bukását, a fegyverletételt szintén megélték a zánkai honvédek. A sorozottak közül ismerjük a visszatértek neveit. Az 1867-es kiegyezést követően megalakult Zala vármegyei Honvédegylet 2400 igazolt zalai honvédet felsoroló törzskönyve örökölte meg az 1867-68-ban Zánkán lakó egykori sorozottak neveit, a következő képpen:

Kovács János Attila-husár, közcivész; **Herczeg János** Károlyi-husár, közcivész; **Volner János** gyalog közhonvéd; **Borotvási Dániel** szekeres közhonvéd; **Oltárszky László** gyalog közcivész.

Ezek a nevek azért kapnak az alkalommal is nyilvánosságot a Zánkai Hirmondó hasábjain, hogy ne feledjük negyvennyolcasaink emlékét, akik - mint látjuk - többen voltak az eddig általunk számon tartottaknál.

A zánkai sirkertben három negyvennyolcas: **Bozzay Pál**, **Thury Károly** és **Vadnay Rudolf** sirját ismerjük. **Bozzay Pál** lírai költő, jurátus, Pest városában állt be a honvédek közé /19 évesen/ és 23 éves korában, 1852-ben hunyt el Zánkán gyógyíthatatlan betegségben. /életrajzát részletesen is ismertetjük/ **Thury Károly** adásztevelői származású; iskoláit Pápán végezte és 20 évesen jelentkezett a honvédek közé. Asbóth Lajos honvéd tábornok seregéhez került és hadnagyi rangban a tábornok tisztikarához tartozott. A szabadságharc bukása után befejezte teológiai tanulmányait, 1851-től Várpalotán segédlelkész, 1852-től Nagyvázszyonban lelkész, majd 1855-től a zánkai református gyülekezet lelképásztora haláláig, 1899-ig. **Vadnay Rudolf** a zánkai földbirtokos Vadnayak sarja. Édesapja gróf Festetich György jogügyi igazgatója volt Keszthelyen. Életpályájáról, munkásságáról eleddig keveset sikerült kikutatnunk. Tudjuk, hogy 1848-ban, 29 évesen már Szemere Bertalan, az első felelős magyar kormány belügyminisztere mellett dolgozott mint irnok, később mint titkár. Zánkai birtokait az úrbéri birtokrendezések során javarészt elvesztette, ő maga a szabadságharc bukása után Borsodban gazdálkodott, később visszatért Zánkára. Haláláig 1889-ig nyelvészeti kutatásokkal foglalkozott.

Már tudjuk, hogy negyvennyolcasaink többen is voltak. Ide kívánczik elsősorban **Molnár János** kovács, önkéntes neve, aki a szabadságharc idején Szegeden fegyverkovácsként működött. Sirja ma már jeltelen, helyét nem ismerjük. A már említett sorozottak családként, földművesként, kézművesként éltek le életüket Zánkán. Jeltelen sírokban nyugszanak a temetőkert csendjében, de az eszme, amelyért harcoltak, tovább él, dacolva századok viharaival. Ezek a hősök pedig megérdemlik, hogy Nemzeti Ünnepünk alkalmából méltón emlékezzék meg róluk Zánka közönsége.

(folytatás a 2. oldalról)

Erről a kérdésről azonnal Petőfi Sándor jut eszembe, aki hősiiesen küzdött a hazáért.

Március 15-ét megelőző napokban írta meg a Nemzeti dalt, amit ezen a jeles napon a Nemzeti Múzeum kertjében szavalt el. Petőfi Sándor a barátaival együtt biztatta a népet, a magyar nemzet függetlenségéért vívott harcában. A márciusi ifjak példaképeim, mert a népet bátorságra buzdították, még akkor is, ha az akkor hatalmon levő emberek ezt nem nézték jó szemmel. Ezért börtönbe is csukhatták volna őket, úgy mint Táncsics Mihályt. A nép követelte a szabadságát, a jogait, ezért összegyűltek és megírták a 12 pontot. Azonnal mentek a Landerer nyomdába, hogy kinyomtassák a Nemzeti dallal együtt. Hadd lássa, tanulja az egész város! A legtöbb ember kívánsága volt, hogy Táncsics Mihályt engedjék ki a börtönből. Ezekben a napokban az emberek nemzeti színű kokárdát viseltek. Ez az összetartozás a magyarság jelképe volt.

Minden évben, amikor kítüzöm a kokárdámat, Petőfi Sándor és társai jutnak az eszembe. Örülök, hogy magyarnak születtem.

Sándor Judit
4. osztály

Ez a nap a magyarság erőpróbája volt. Az ország fellázadt az osztrák önkényuralom ellen. Március 15-e a legtöbb embernek a diadalt és az ünneplést jelenti. Arra azonban már kevesen gondolnak, hogy a pesti események egy véresen levert forradalom előzményei.

Kossuth, Jókai, Petőfi, Táncsics... és még sorolhatnám tovább dicső nagyjaink nevét, kik nemcsak szóval, de tettel is harcoltak hazánk függetlenségéért. Csak évszázados küzdelem árán nyertük el függetlenségünket. 1848-49 megmásíthatatlan eredménye, hogy elindultunk a polgári fejlődés útján.

Kovács Ildikó
8. osztály

Március 15-e nemzeti ünnepünk az 1848-as szabadságharc kezdete. Petőfi Sándor ezen a napon szavalta el a Nemzeti dalt. A magyar hazafiak az osztrák zsarnoksággal szálltak szembe, hogy kivivják a szabadságot. Én nagyon szeretem a hazámat, magyar a nyelvem, itt élnek a szüleim, a testvérem, a rokonságom. Nekem Március 15-e a tavasz kezdetét is jelenti. Kinyílnak az első tavaszi virágok, madárfüttytől hangos a természet.

Március 15-e a szabadságot jelenti minden magyar embernek.

Szarka László
4. osztály

Nekem március 15-ről hazám és szűkebb hazám, szülőfalum jut eszembe. Magyarország egy kis falujában élek, melynek neve Zánka.

Zánka a Balaton északi partján terül el. Szerintem sokkal jobb egy faluban lakni, mint egy városban. A falvakban sokkal tisztább és frissebb a levegő, mint egy gyárkéményekkel körülvett városban. Zánkát hegyek és dombok veszik körül, mint Magyarországot a Kárpátok. Nevezetesebb hegye a bazaltból levő Hegyestű, melynek tetejéről csodálatos kilátás nyílik a Balaton csillogó viztükrére. Alkonyatkor, ha kinézek az ablakon, látom, hogy a nap eltűnik a dombok között, és maga után hagyja a rózsaszín és kék felhőket. Egy városi gyerek ritkán lát ilyet.

Én nagyon szeretek itt lakni, nehezen válnék el a megszokott, csendes kis falucskától.

Kovács Ágnes
6. osztály

Az én lelkem...

*Az én lelkem egy ábrándos lélek,
Izzik benne a szilaj természet,
Mint a vulán, mely kitörni készül,
S forró látvát bocsájt ki a mélyből:
Én lelkem is lángol kebelemben,
Zúg, morajlik, háborok szüntelen.*

*Az én lelkem egy ábrándos lélek,
Álmodozva méléz a múlt felett,
Néha nyugodt, mint csendes tó tükre;
Nem háborok szilaj érzés benne.
Ilyenkor képzetem messze elszáll
A jövőnek reményt adó szárnyán.*

*Az én lelkem egy ábrándos lélek,
Kóborolva járja a vidéket.
Bebarangol messze-messze tájat,
Meglátogat sok szép átomvárat,
Festegeti a jövő szép képét,
Elfedí mai szürke létét.*

Simon József
Tés 1911 - Zánka 1993
/Honismereti Kör gyűjtése/

Klubhírek

A Közéleti Klub keretében 12 fő részvételével megalakult a Honismereti Kör. Célja Zánka településtörténetének részletes megírása, régi szokások, hagyományok gyűjtése és tanulmányozása, építészeti emlékeink felkutatása, megőrzítése, történetük feldolozása, Zánka múltjához kapcsolódó tárgyi és írásos emlékek gyűjtése a Tájházal együttműködve. A Kör vezetője Taródy Istvánné /dr. Okályi Erzsébet/. A Kör tagjai minden hónap második szerdáján találkoznak a Művelődési Házban, rendszerint 18.00 órai kezdettel. Szeretettel várunk mindenkit, aki a felsorolt témakörökben tevékenykedni kíván a közösségért.

Zánkai versírók készülő antológiájához várjuk zánkai születésű, itt élő vagy Zánkához valamilyen vonatkozásban erősen kötődő költők verseit! Az antológia szerkesztője Poór Ferenc, elérhető Zánka Fő utca 25. sz. alatt /Tel. 368-308/ vagy a Közéleti Klub levelezési címén /Rákóczi u. 32. Művelődési Ház/.

**ZÁNKAI
HIRMONDÓ
ÜNNEPI SZÁMA**

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság * Felelős kiadó: Szarka László alpolgármester * Felelős szerkesztő: Sólyom Béláné könyvgyűző * Kiadja: Zánka Önkormányzata * Szerkesztő bizottság címe: Zánka Művelődési Ház 8251 Zánka, Rákóczi u. 32. Tel.: 87/348-482 * Zánkai Üdülőgazdák Egyesülete 1525 Budapest, Pf. 33. Tel.: (1) 111-6271, 131-8986 Telefax: (1) 131-6320

Készült 400 példányban a zánkai ENTERPRINT BT. Nyomdájában, Felelős vezető: Klepeisz Zoltán